

Policy

BESLUTSDATUM: 2013-11-27
BESLUT AV: Direktionen
ANSVARIG AVDELNING: Stabsavdelningen
FÖRVALTNINGSANSVARIG: Kommunikationschef, Ann-Leena Mikiver
Hanteringsklass: ÖPPEN

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

Senast granskad: 2013-11-27

DNR 2013-794-STA

■ Riksbankens kommunikationspolicy

Kommunikationsmål, syfte och målgrupper

Policyn syftar till att beskriva Riksbankens övergripande syn på kommunikation och säkerställa att denna sker på ett tydligt och genomtänkt sätt. Kommunikation är ett viktigt strategiskt verktyg i Riksbanken och policyn är tänkt att vara ett hjälpmedel för samtliga verksamheter.

Riksbanken har två huvuduppdrag: Att upprätthålla ett fast penningvärde och främja ett säkert och effektivt betalningsväsende. Riksbankens vision är att vara bland de bästa när det gäller kvalitet, effektivitet och förtroende.

Syftet med Riksbankens kommunikation är att förklara Riksbankens uppdrag och vision, dess verksamhet och förutsättningar, att möjliggöra granskning och utvärdering samt att bidra till kvalitet och effektivitet internt.

Målet med Riksbankens kommunikation är att:

- Ge allmänheten och uppdragsgivaren, riksdagen, möjligheter att förstå och utvärdera Riksbankens arbete
- Bidra till ett högt förtroende för Riksbankens verksamhet
- Bidra till förståelse och förutsägbarhet kring penningpolitiken och sprida kunskap om det finansiella systemets stabilitet
- Ge medarbetarna relevant information så att de kan utföra sitt arbete, känna delaktighet, arbetsglädje och motivation.

Riksdagens ledamöter, finansiella aktörer, myndigheter, forskare, näringsliv, arbetsmarknadens parter och medierna är exempel på viktiga målgrupper för Riksbanken. Deras kunskap och attityder påverkar i stor utsträckning förtroendet för Riksbanken hos allmänheten. Flera viktiga målgrupper, som myndigheter och forskare, inkluderar också internationella aktörer. Även Riksbankens medarbetare utgör en viktig målgrupp.

Riksbankens kommunikation – förhållningsätt

I Riksbankens arbete ingår bland annat att besluta om reporäntan, övervaka det finansiella systemet och försörja landet med sedlar och mynt. Därmed berör

Riksbankens verksamhet de flesta svenskar på något sätt. Det är därför viktigt att skapa klarhet och acceptans för Riksbankens agerande. Detta gör Riksbanken genom att föra en lyhörd dialog med omvärlden. En trovärdig kommunikation bidrar till ett fortsatt högt förtroende för Riksbanken.

Eftersom Riksbanken har en självständig roll är det särskilt viktigt att kommunikationen är öppen så att beslut kan granskas och utvärderas. Öppenheten underlättar även det interna förbättringsarbetet och bidrar till kvalitet och effektivitet i organisationen. Ledorden för Riksbankens kommunikation är *öppen och tydlig*:

- **Öppen.** Information ska vara lättillgänglig såväl internt som externt med de begränsningar som följer av offentlighets- och sekretesslagstiftningen¹. Information som bedöms påverka de finansiella marknaderna ska offentliggöras så fort som möjligt.
- **Tydlig.** Riksbankens roll och motiv för beslut ska kommuniceras tydligt. Stor vikt ska läggas vid att huvudbudskapen når fram. Riksbankens kommunikation ska vara begriplig, saklig, relevant och väl underbyggd. Riksbanken ska vara lyhörd och använda ett enkelt och tydligt språk – anpassat till målgruppernas behov och önskemål.

Många beslut rör komplexa frågeställningar vilket kräver god framförhållning och planering även av kommunikationen. Därför ska kommunikationsenheten, i ett nära samarbete med Riksbankens avdelningar, planera och stödja det arbetet. Om möjligt ska intern kommunikation ske först. Om informationen bedöms vara marknadspåverkande sker samtidig informationsgivning.

Särskilt om den penningpolitiska kommunikationen

Riksbanken ska tydliggöra sitt sätt att resonera så att målgrupperna inte bara förstår utan också kan förutse de penningpolitiska avvägningarna. Detta stärker trovärdigheten för penningpolitiken. Därför ska analyser, prognoser, underlag och penningpolitiska protokoll publiceras på Riksbankens webbplats och kommuniceras vid personliga möten med Riksbankens målgrupper, både nationellt och internationellt. Eftersom räntebeslut påverkar samhället som helhet ska stor vikt läggas vid att även kommunicera beslutet lokalt i olika delar av landet.

Eftersom den penningpolitiska informationen är marknadspåverkande ska Riksbanken följa en tydlig kommunikationsprocess. På så sätt får samtliga målgrupper likvärdiga möjligheter att informera sig om penningpolitiken. Riksbanken ska därför i god tid meddela tidpunkterna för direktionens penningpolitiska sammanträden. I anslutning till sådana sammanträden ska Riksbanken kommunicera sin syn på det ekonomiska läget i en penningpolitisk rapport eller uppföljning. Då ska Riksbankens direktion också ge sin syn på reporäntan för de kommande åren.

¹ I tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen finns bestämmelser om meddelarfrihet i förhållande till medier. Yttrandefriheten och meddelarfriheten är en grundval för ett fritt samhällsskick och skapar förutsättningar för en god genomlysning och kontroll av Riksbankens verksamhet. Riksbanken omfattas också av offentlighetsprincipen - uppgifter ur en allmän handling ska lämnas ut på förfrågan under förutsättning att de inte är sekretessbelagda och Riksbanken ska ge upplysningar som rör bankens verksamhetsområden.

Riksbanken ska kommunicera direktionens beslut dagen efter varje penningpolitiskt sammanträde genom pressmeddelande och presskonferens. Ungefär två veckor efter beslutet ska Riksbanken publicera ett protokoll som redovisar diskussionen vid sammanträdet. Direktionsledamöterna ska namnges så att det enkelt går att följa hur de argumenterade och röstade. Riksbanken ska minst två gånger per år lämna en skriftlig redogörelse för penningpolitiken till riksdagens finansutskott.

Särskilt om kommunikation kring finansiell stabilitet

När det gäller finansiell stabilitet har Riksbanken inte några tvingande verktyg till sitt förfogande. Därför är kommunikationen central i arbetet både med att förebygga och hantera finansiella kriser. För att målgrupperna ska kunna bilda sig en uppfattning om risker och motståndskraft i det finansiella systemet har Riksbanken till uppgift att informera om dessa risker. Riksbanken har också till uppgift att sprida kunskap om nationella och internationella regleringar och ge sin syn på dessa.

Riksbankens direktion ska regelbundet ge sin bedömning av den finansiella stabiliteten i Sverige och lyfta fram viktiga finansiella stabilitetsrisker, samt vid behov lämna rekommendationer om åtgärder som bör vidtas för att hantera dessa risker. Riksbanken ska även verka för att finansiella regelverk och tillsyn – såväl i Sverige som internationellt – skapar förutsättningar för ett effektivt och stabilt finansiellt system. På så sätt kan Riksbanken förebygga hot mot den finansiella stabiliteten. Riksbanken ska vara förutsägbar och i god tid meddela när direktionen kommer att ge sin bedömning av den finansiella stabiliteten. Analyser och rekommendationer ska publiceras på Riksbankens webbplats.

Riksbanken ska så öppet och tydligt som möjligt kommunicera sina bedömningar och analyser av det finansiella systemets stabilitet, så länge informationen inte faller under sekretess. När det råder oro eller kris i det finansiella systemet ska Riksbanken snabbare och mer frekvent kommunicera övergripande bedömningar av den finansiella stabiliteten. Samtidigt är avvägningar kring vad som ska kommuniceras extra viktiga vid en kris - kommunikationen behöver i högre utsträckning samordnas för att minska risken för otydliga eller dubbla budskap. Det gäller såväl inom Riksbanken som mellan Riksbanken och andra myndigheter med ansvar för finansiell stabilitet samt mellan Riksbanken och aktörerna på de finansiella marknaderna.

Särskilt om direktionsledamöternas externa kommunikation

Direktionsledamöterna är tillsatta på individuella mandat men fattar kollektivt beslut, vilket ställer höga krav på tydlighet när motiven bakom Riksbankens beslut kommuniceras. I sin externa kommunikation ska de:

- **Kommunicera såväl Riksbankens syn som sina egna ståndpunkter.** Direktionsledamöterna ska ta gemensamt ansvar för att sprida kunskap om Riksbankens syn, uppgift och verksamhet. Ledamöterna ska även fritt och med hög integritet föra fram sina egna ståndpunkter i den ekonomiska debatten. Till dess att protokoll offentliggjorts är det dock Riksbankens beslut som kommuniceras.

- **Inte föregripa sitt eget eller sina kollegors framtida beslut.**
När protokoll publicerats kan hela direktionen redogöra för sina personliga avvägningar bakom fattade beslut och prognoser. De kan till exempel kommentera ny statistik och relatera den till den tidigare prognosen samt redogöra för beslutsunderlaget - det vill säga vilka variabler som alltid är viktiga och vilka som kan vara särskilt viktiga vid den aktuella tidpunkten. De ska däremot inte kommentera sitt eget eller sina kollegors framtida beslut.
- **Undvika politiska och ekonomiska påtryckningar.** För att värna förtroendet för Riksbanken är det viktigt att ledamöterna inte ger exklusiv information vid slutna kommersiella eller partipolitiska evenemang. Däremot ska Riksbanken och dess direktion delta aktivt i den samhällsekonomiska debatten och visa stor öppenhet gentemot medierna.
- **Avstå från makroekonomiska uttalanden före penningpolitiskt beslut.**
Direktionsledamöterna bör sju dagar före ett beslut normalt avstå från offentliga uttalanden och möten med externa parter som berör den makroekonomiska utvecklingen eller penningpolitik. I annat fall måste ledamöterna informera övriga ledamöter och kommunikationsenheten.
- **Att sträva efter att uttrycka sig tydligt och kortfattat om sin avvägning.**
De penningpolitiska protokollen är viktiga dokument som ska möjliggöra granskning av direktionens arbete. De ska återge vad som sagts på mötet. För att underlätta granskningen bör ledamöterna uttrycka sig kortfattat, tydligt och med fokus på sin egen avvägning.

Ansvar för kommunikation

Intern information och kommunikation är ett chefsansvar. Cheferna ska ge sina medarbetare den information de behöver i det dagliga arbetet och se till att de är väl informerade om Riksbankens verksamhet. Direktionen och cheferna har ansvar för att informera om Riksbankens vision, mål, strategier och ledord.

Inom Riksbanken är ansvaret för att uttala sig externt om Riksbankens verksamhet decentraliserat. Det innebär att respektive avdelningschef uttalar sig i frågor som rör avdelningen och att handläggarna uttalar sig i respektive expertfråga och lämnar faktauppgifter. I övergripande frågor ska Riksbanken företräddas av riksbankschefen, någon annan direktionsledamot, stabschefen eller kommunikationschefen. Även presschefen eller presstjänsten kan uttala sig. Det är dock bara direktionens ledamöter som ska kommunicera självständiga slutsatser om penningpolitik och finansiell stabilitet.

Kommunikationen ska förberedas i nära samarbete med kommunikationsenheten och mediekontakter ska alltid ske i samarbete med Riksbankens presstjänst. I krissituationer ska informationsgivningen samordnas av kommunikationsenheten tillsammans med Riksbankens krisberedningsgrupp. I perioder av kris är det särskilt viktigt att säkra att kommunikationen från Riksbanken är samstämmig, och även att säkerställa samordningen med övriga myndigheters kommunikation.

Medarbetarna har ett ansvar för att själva hålla sig tillräckligt informerade för att kunna sköta och utveckla sitt arbete. Att dela med sig av kunskaper, idéer och

synpunkter är viktigt för den interna kvaliteten och effektiviteten. Det är också viktigt för ett gott arbetsklimat.

Kommunikationskanaler

Riksbanken ska använda sina kanaler så att relevant information når rätt målgrupper, på ett sätt som är anpassat efter deras behov, både vad gäller format, innehåll och språk. Kanalerna ska också i möjligaste mån öppna för dialog med målgrupperna och se till att kunskap om Riksbankens verksamhet når ut till dessa. Det kan bland annat ske genom pressträffar, utskottsutfrågningar och möten med målgrupper i Sverige och internationellt.

Den interna kommunikationen ska öka förståelsen och engagemanget för verksamheten internt. De främsta kanalerna för detta är cheferna och intranätet. Cheferna har ett särskilt ansvar för att göra de övergripande budskapen lättillgängliga och relevanta för kollegor och medarbetare.

Riksbankens viktigaste egna kanal för extern information är www.riksbank.se. Här ska alla offentliga tal, pressmeddelanden, publikationer och protokoll publiceras. Utöver de egna kanalerna är medierna en viktig kanal. Cheferna och intranätet är de viktigaste kanalerna för intern information.

Kommunikationschefen ansvarar för att kommunikationspolicyn efterlevs. Eventuella avvikelser från den bör därför diskuteras med kommunikationschefen i förväg.